

IZVEŠTAJ TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U LIPLJANU

NADGLEDANI PROJEKTI

“Izgradnja fiskulturne sale u školi Ismail Luma”
“Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu – druga faza”

Ovaj izveštaj je pripremljen kao deo projekta DEMOS, koji realizuje Helvetas Swiss Intercooperation Kosovo.

Odricanje od odgovornosti: Nalazi i zaključci izneti u ovom izveštaju ne predstavljaju nužno stavove Evropske unije, Švajcarske i Švedske.

IZVEŠTAJ TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U LIPLJANU

NADGLEDANI PROJEKTI

“Izgradnja fiskulturne sale u školi Ismail Luma”
“Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu – druga faza”

decembar 2024

DEMOS

Decentralisation
and Municipal
Support

Projekat decentralizacije i podrške opštinama (DEMOS) podržava 38 opština Republike Kosovo u postizanju što više demokratske lokalne uprave i što boljeg upravljanja opštinama. Projekat DEMOS takođe podržava Vladu Kosova da osmisli politike, koje su naklonjene finansiranju opština zasnovanom na pravilima.

Projekat sufinansiraju Evropska unija na Kosovu, Vlada Švajcarske i Vlada Švedske, a realizuje ga Helvetas Swiss Intercooperation Kosovo.

Podrška koju DEMOS pruža kosovskim opštinama deo je Granta opštinskog učinka, kao jedne od alatki koja garantuje podršku opštinama sa dobrom učinkom.

U posebnom fokusu projekta nalazi se i podrška centralnoj vladu, a DEMOS je usredsređen na pružanje pomoći u osmišljavanju politika za povoljniji okvir decentralizovane uprave.

U okviru prve komponente projekta, DEMOS III ima za cilj da otvor podatke za širi javnu uvid u opštinski učinak i da pokrene društvene revizije, radi praćenja uticaja projekata iz Granta opštinskog učinka (GOU) na građane.

DEMOS-ovim projektom je takođe podržano osmišljavanje i realizacija aktivnosti koje uključuju građane u odlučivanje, uključujući i timove za društvenu reviziju koji su nadgledali realizaciju projekata finansiranih Grantom opštinskog učinka.

BIRN Kosovo je nezavisna, nevladina organizacija čiji su ciljevi da informiše građane i pruži doprinos procesu demokratske tranzicije u zemlji, promoviše snošenje odgovornosti, vladavinu prava i reforme politika. BIRN Kosovo posebno ima za cilj da posluži kao nadzornik javnih institucija, praćenjem rada institucija upravljanja i javnih institucija. Pored toga, proizvodnjom kvalitetnih i nepristrasnih televizijskih debata i obukom mladih o veštinama argumentacije i debate, BIRN ima za cilj da promoviše i podstakne

kulturu debate na Kosovu. Vizija BIRN-a je da obezbedi poziciju vodeće organizacije na polju istraživačkog novinarstva na Kosovu, baveći se potrebom za objektivnim, kvalitetnim i održivim izveštavanjem o brojnim izazovima u zemlji. DEMOS je angažovao BIRN Kosovo u partnerstvu sa Demokratijom Plus da olakša/posluži kao fasilitator društvenih revizija u 11 odabranih projekata u šest opština: Đakovica, Peć, Klina, Mališevo, Lipljan i Obilić.

Demokratija Plus (D+) je nezavisna i neprofitna organizacija osnovana marta 2016. godine. D+ je posvećen stvaranju demokratskog društva, povećanjem učešća građana u političkim procesima, većim snošenjem odgovornosti i uticajem na procese odlučivanja. D+ nastoji da informacione tehnologije integrise u sve svoje napore, kako bi podstakao korišćenje interneta, koji ima važnu ulogu u demokratizaciji jednog društva. D+

ima za cilj da doprinese stvaranju dobrih praksi dobrog upravljanja javnih institucija na centralnom i lokalnom nivou, jačanju vladavine prava, unapređenju političkih stranaka kao i podržavanju slobodnih i poštenih izbornih procesa. D+ preduzima inicijative koje imaju za cilj da donosi odluka približe građanima, kroz istraživanje politika, olakšavanje dijaloga ili komunikaciju i edukaciju javnosti.

SADRŽAJA

- 4 DEMOS i obim projekta**
- 7 Pregled izveštaja**
- 8 Opšti nalazi**
 - 9 Posebni nalazi na projektu "Izgradnja fiskulturne sale u školi Ismail Luma"**
 - 9 Posebni nalazi na projektu "Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu – II faza"**
 - 10 Okruženje u kojem se odvija proces društvene revizije**
 - 11 I poglavlje - Zajednički nalazi na oba projekta**
 - 11 Nalazi u procesu konsultacija sa građanima
 - 12 Projekti potrebni zajednici
 - 12 Odsustvo diskusije o projektu sa zajednicom
 - 13 Odsustvo transparentnosti u objavljivanju investicionih projekata i prateće dokumentacije
 - 14 II poglavlje - Posebni nalazi na projektu „UrEDivanje fiskulturne sale u školi Ismail Luma”**
 - 14 Zakašnjenja i raskid ugovora
 - 15 Diskusija o produžetku plana dinamike
 - 15 Opasnost od nedovršene gradnje
 - 16 Greške u planiranju projekta
 - 16 Fizička udaljenost između sale i škole
 - 16 Nedostatak svlačionice
 - 17 Nedostatak prostorije za rezervne
 - 17 Nedostatak zasebnog mokrog čvora
 - 17 Problem grejnog kapaciteta
 - 17 Mogućnost bavljenja različitim sportovima u sali
 - 17 Neplaniranje pristupa osobama sa invaliditetom
 - 18 III poglavlje - Posebni nalazi na projektu "Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu"**
 - 18 Promena pozicije u odnosu na idejni projekat
 - 18 Ugovori o dodatnim radovima
 - 19 Odsustvo ograda u dvorištu obdaništa
 - 19 Dečje igralište nije pogodno za decu iz obdaništa
 - 19 Intervencije u unutrašnjim prostorijama vrtića
 - 20 Zaključak / preporuke**
 - 22 Metodologija**
 - 23 Ko je osnovao grupu za društvenu reviziju?
 - 23 Kako su prikupljeni podaci?
 - 23 Validacija podataka
 - 23 Sastav tima
 - 24 Aktivnosti grupe za društvenu reviziju**
 - 25 Tim za društvenu reviziju u Lipljanu**
 - 27 Dopis predsednika Opštine Lipljan**
 - 28 Dopis tima za društvenu reviziju u Opštini Lipljan**

PREGLED IZVEŠTAJA

Tim aktivista građanskog društva je, uz podršku programa obuke projekta DEMOS, pokrenuo pilot inicijativu građanskog angažovanja, čiji je zadatak bio da obavi nadzor realizacije javnih projekata. Grupe građana su dobile naziv grupe za „društvenu reviziju”.

Kao novi koncept na Kosovu, DEMOS i nekolicina organizacija građanskog društva su 2022. godine krenuli sa realizacijom društvene revizije, koja je nakon toga nastavljena 2023. i 2024. godine. Uz podršku DEMOS-a, osnovano je dve grupe za društvenu reviziju sastavljene od oko 300 aktivnih građana uključenih u ove procese. Obučeni članovi timova za društvenu reviziju prerasli su u aktiviste i dali su preko 100 konkretnih preporuka lokalnoj samoupravi u cilju unapređenja opštinskih poslova.

Tokom 2024. godine, BIRN i D+ su uz podršku DEMOS-a pomogli u osnivanju 11 timova za društvenu reviziju u šest opština: Đakovica, Peć, Klina, Mališevo, Lipljan i Obilić.

Program je dobio podršku lokalne samouprave. Šest predsednika opština potpisalo je sporazume o razumevanju sa organizacijama, kako bi im se omogućilo da vode proces društvene revizije.

Opština Lipljan je među opštinama koje su ostvarile koristi od sredstava iz Granta opštinskog učinka.

Jula meseca, D+ je pokrenuo istraživanje kako bi identifikovao aktivne građane ove opštine, koji bi bili uključeni u proces društvene revizije.

Nakon konsultacija sa zajednicom, interesnim grupama i građanskim društvom, D+ je u konsultaciji sa DEMOS-om preporučio više od 20 građana u sastav tima za društvenu reviziju.

Nakon što su izneli svoju zainteresovanost, građani su pozvani na jednodnevni program obuke, tokom kojeg su osposobljeni za sprovođenje procesa društvene revizije. Na još jednoj jednodnevnoj obuci tokom procesa društvene revizije, tim je obučen o načinu čitanja dokumenata.

Shodno metodologiji koju je osmislio DEMOS a BIRN prilagodio, grupa građana iz Lipljana je osnovala tim za „društvenu reviziju”. Istom je za zadatak dato da obavi analizu i nadzor nad dva projekta, „Izgradnja fiskulturne sale u školi Ismail Luma” i „Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu – druga faza”. Predviđena vrednost oba projekta iznosila je 496,184.60 evra.

Dva zasebna tima su radila na praćenju projekata, ali su po njihovom završetku obavili zajedničke konsultacije kako bi zabeležili zajedničke nalaze i

posebne nalaze koji su zabeleženi za svaki od dva revidirana projekta.

Ko osniva tim za društvenu reviziju?

Timovi za društvenu reviziju su nezavisni od institucija i mogu ih osnovati predstavnici zajednice kao i druge grupe. Timovi funkcionišu nezavisno od uprave i za njihovo osnivanje nije potrebna saglasnost javnih institucija.

OPŠTI NALAZI

Opština Lipljan beleži ozbiljnu posvećenost konsultacijama sa zajednicom u procesu izrade budžeta.

- Opština održava redovne javne sastanke i konsultacije sa građanima.
- Uključenost žena u proces sastavljanja opštinskog budžeta i dalje je mala.
- Oba revidirana projekta su projekti od velikog značaja za zajednicu Lipljana.
- Opština nije organizovala posebne sastanke za predstavljanje projekata sa zajednicama.
- Proces javnih nabavki je sproveden bez žalbi privrednih subjekata.
- Opština je dodeljivala ugovore na osnovu kriterijuma najjeftinije cene odgovarajuće ponude.
- Opština je na svojoj internet stranici objavila ugovore za oba projekta.
- Opština nije proaktivno objavljivala druge dokumente, kao što su izveštaji o nadzoru ili fakture o isplatama koji nisu javno dostupni na internet stranici opštine.
- Izvršni planovi oba projekta nisu objavljeni na internet stranici opštine.
- Opština je objavila odluke o imenovanju menadžera oba projekta.

Šta tim za društvenu reviziju treba da zna?

Timovi za društvenu reviziju ne moraju da budu visoko profesionalni. Timovima je potrebna građanska volja i smelost, a preporučljivo je da imaju i osnovna saznanja o:

- funkcionalanju opštine
- pristupu javnim dokumentima
- procesu konsultacija sa javnošću, posebno tokom planiranja budžeta i ulaganja u opštini
- procesu javnih nabavki

POSEBNI NALAZI NA PROJEKTU

“Izgradnja fiskulturne sale u školi Ismail Luma”

Projekat izgradnje je prekinut nakon što je Opština Lipljan raskinula ugovor sa uspešnim privrednim subjektom.

Nakon što su radovi prekinuti, privredni subjekat nije obezbedio prostor gradilišta.

Projekat je u potpunosti zaobišao standarde obezbeđivanja pristupa osobama sa invaliditetom.

Projektom nije bila predviđena fizička veza između sale i škole.

Projekat nije predviđao izgradnju svlačionice, prostorije za rezervate i posebnog mokrog čvora.

Prema predmeru i predračunu, školski kotao ne raspolaže dovoljnim kapacitetima za zagrevanje sale.

POSEBNI NALAZI NA PROJEKTU

“Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu – II faza”

Izgrađeni objekat se po lokaciji razlikuje od idejnog projekta.

Projekat je zabeležio zakašnjenja usled neuspeha na tenderu, zbog čega su dve faze tendera morale da budu ponovo raspisane.

Opština Lipljan je takođe zaključila dva ugovora za dodatne radove u dve faze tendera.

U dvorištu obdaništa nema fizičke pregrade koja bi isti odvojila od objekta osnovne škole „Migjeni“.

Dečje igralište nije završeno, a postavljene igračke su neprikladne za decu iz vrtića.

Tim za društvenu reviziju

Timovi za društvenu reviziju su grupe građana, koji se okupljaju kako bi se angažovali na povećanju transparentnosti i odgovornosti javnih institucija. Ove dobrotoljne grupe analiziraju procese, u cilju davanja preporuka i što većeg uključivanja građana u odlučivanje.

OKRUŽENJE U KOJEM SE ODVIJA PROCES DRUŠTVENE REVIZIJE

Opština Lipljan je među prosečnim opštinama na Kosovu sa 57,605 stanovnika prema popisu iz 2011. godine¹, sa budžetom od 19,779,849.00 evra². Opštinski budžet za kapitalne investicije je mali i pomoć iz projekta Grant opštinskog učinka ima veliki uticaj na zajednicu.

Lipljan je među opštinama koje su ostvarile koristi sredstava iz Granta opštinskog učinka. Odlučeno je da se sredstva ulože u projekat izgradnje fiskulturne sale u školi „Ismail Luma“ i izgradnju obdaništa u Novom Rujcu. Projekat izgradnje fiskulturne sale u školi „Ismail Luma“ bio je deo aktivnosti nabavke u prvoj partiji, zajedno sa izgradnjom fiskulturne sale u selu Bandulić, za koju je izdvojeno 540,000.00 evra.

Izgradnja fiskulturne sale u osnovnoj školi „Ismail Luma“ bila je velika potreba za učenike ove škole. Ova škola sa velikim brojem učenika suočava se sa nedostatkom prikladnog prostora za sportske aktivnosti i fizičko vaspitanje, elemenata nužnih za blagostanje i rast dece.

Opština Lipljan je potpisala ugovor za finansijsku podršku projekta izgradnje vrtića u Novom Rujcu, koji se nalazio u drugoj fazi, sa Ministarstvom lokalne samouprave i Helvetas

Swiss Intercooperation, koga zastupa DEMOS, za ovaj projekat procenjene vrednosti od 260,000.00 evra, gde je:

- ukupan iznos izdvojen iz budžeta DEMOS-a za ovaj projekat iznosio 250,000.00 evra
- ukupan iznos iz budžeta Opštine Lipljan za ovaj projekat iznosio 10,000.00 evra,
- a svaka druga vrednost koja prelazi ovaj iznos projekta, finansirala bi se iz opštinskog budžeta.

Izgradnja vrtića u selu Novo Rujce je od velikog značaja za zajednicu i mlada pokolenja, imajući u vidu da im pruža priliku za rano obrazovanje i brigu o deci iz ovog regiona. Ovaj vrtić će pružiti sigurno i vaspitno okruženje za decu iz Novog Rujca ali i okolnih sela kao što su Ribare, Alaš i druga sela nadomak Lipljana. Obdanište predstavlja važnu investiciju u budućnost zajednice, pomažući porodicama iz ovog područja, pošto ova sredina obezbeđuje brigu o deci duž celog dana, što olakšava angažovanje roditelja u radnim ili drugim aktivnostima.

1 Stanovništvo u regionima i gradovima. Agencija za statistiku Kosova. <https://ask.rks-gov.net/PopulationStats/PopulationByRegion> (poslednji put pristupljeno 28.10. 2024).

2 Srednjoročni budžetski okvir Opštine Lipljan 2023 – 2025 <https://tinyurl.com/yj4p6uy7> (poslednji put pristupljeno 28.10.2024)

I POGLAVLJE - ZAJEDNIČKI NALAZI NA OBA PROJEKTA

Duž procesa društvene revizije u Lipljanu, tim se bavio nizom tema koje su otkrivene tokom analize dokumenata i terenskih poseta. Tim je konstatovao probleme u fazi konsultacija sa građanima, u procesu planiranja, fazi raspisivanja tendera i realizacije ugovora.

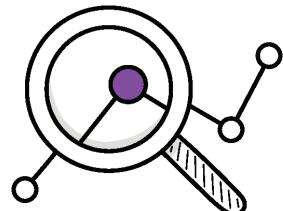
Nalazi u procesu konsultacija sa građanima

Građani imaju važnu ulogu u procesu planiranja budžeta i razvoja opštine. Ova saradnja se ostvaruje putem javnih skupova i konsultacija između opštine i građana. U cilju analize stepena uključenosti građana u odlučivanje na opštinskom nivou, tim za društvenu reviziju je pregledao dokumentaciju kreiranu tokom sastanaka i konsultacija u Opštini Lipljan duž poslednjih godina.

Opština Lipljan je objavila obaveštenje na internet stranici opštine³ o održavanju javnih rasprava u vezi sa planiranjem budžeta za 2023 - 2025. godinu, u skladu sa kojim je bilo zakazano devet (9) sastanaka, dva (2) u sali Skupštine, a u međuvremenu još sedam (7) je organizovano u osnovnim školama i omladinskim centrima gradskih sela. Na javnim sastancima održanim u cilju rasprave o budžetu sa građanima i drugim timovima od interesa za planiranje budžeta 2023 – 2025. bilo je 142 učesnika, od kojih su samo 35 bile žene (25%). Opština je organizovala poseban sastanak sa ženama i udruženjima žena, organizacijama građanskog društva, udruženjima mladih, sportskim klubovima, licima i udruženjima osoba sa invaliditetom, kao i sa poljoprivrednicima opštine.

Zapisnik sa javnih rasprava o budžetu za 2023-2025. godinu je objavljen na internet stranici opštine, ali je isti veoma uopšten, imajući u vidu da ne precizira konkretne potrebe koje su građani izneli na sastancima. Prema ovom zapisniku, građani su prevashodno iznosili svoje mišljenje o činjenici da je budžet usmeren ka investicijama, sa time da su dominirali predlozi za ulaganja u infrastrukturu, prosvetu i zdravstvo, ali bez mnogo konkretnih detalja o kakvim je investicijama reč.

Tim za društvenu reviziju je takođe analizirao zapisnike koje je objavila opština Lipljan sa budžetskih rasprava o planiranju budžeta za 2024-2026.

Na osnovu zapisnika proizilazi da je opština održala osam (8) sastanaka sa građanima koji su organizovani u sali Skupštine opštine. Najpre su održani sastanci sa odbornicima Skupštine, zatim sa ženama i udruženjima žena, organizacijama građanskog društva, osobama sa invaliditetom, sportskim klubovima, predsednicima seoskih veća i meštanima sela u okolini Lipljana.

Na ovim sastancima je učestvovalo 120 građana, od kojih 41 žena ili 34%. Međutim, tim za društvenu reviziju je primetio da je procenat učešća žena postao veći zbog posebnog sastanka sa ženama i udruženjima žena, na kome je učestvovala 21 žena, dok su na četiri (4) sastanaka sa stanovnicima sela Slovinje, Staro Gracko, Veliko ribare i Banjica, učestvovale samo dve (2) žene od ukupno 49 učesnika.

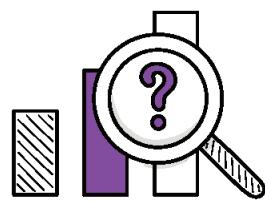
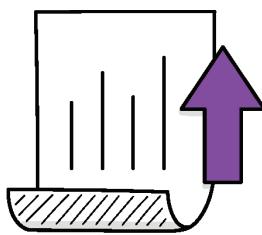
U međuvremenu, na osnovu analize zapisnika sa budžetskih rasprava o SBO 2024 - 2026, tim za društvenu reviziju je zabeležio da je opština održala šest (6) sastanaka, sa ukupno 105 učesnika, od kojih su 59 činile žene (56%).

Na osnovu analize izveštaja o budžetskim raspravama za planiranje predloga budžeta za 2023 – 2025. i 2024 – 2026. godinu, ova dva projekta nisu figurirala kao zahtevi građana koji su učestvovali na ovim sastancima u organizaciji Opštine Lipljan.

3 Opština Lipljan. Obaveštenje o javnim raspravama. Može se naći na: <https://tinyurl.com/y3rhzk82> (poslednji put pristupljeno 28.10.2024).

Projekti potrebnii zajednici

Dva finansirana projekta su projekti koji su neophodni zajednici u Lipljanu, iako nije zabeleženo da su predstavljeni kao zahtevi na budžetskim raspravama. Izgradnja fiskulturne sale u osnovnoj školi „Ismail Luma“ bila je velika potreba učenika ove škole. Ova škola sa velikim brojem učenika suočava se sa nedostatkom prikladnog prostora za sportske aktivnosti i fizičko vaspitanje, elemenata koji su nužni za blagostanje i rast dece. Zahtevi za izgradnju fiskulturne hale datiraju još iz 2018. godine, kada je prvo bitno predsednik Upravnog odbora škole uputio zahtev za izgradnju fiskulturne sale Opštinskoj direkciji za obrazovanje (ODO)⁴, nakon čega je direktor škole uputio zahtev ODO da se ovaj projekat uključi u planiranje kapitalnih investicija za 2019. godinu⁵. Izgradnja obdaništa u selu Novo Rujce takođe je od velikog značaja za zajednicu i mlađe generacije, imajući u vidu da im pruža priliku za rano obrazovanje i brigu o deci iz ovog regiona. Ovaj vrtić će pružiti sigurno i vaspitno okruženje deci iz Novog Rujca ali i okolnih sela kao što su Ribare, Alaš i drugih sela nadomak Lipljana. Obdanište predstavlja važnu investiciju u budućnost zajednice, pomažući porodicama iz ovog područja pošto ova sredina nudi brigu o njihovoj deci tokom dana, što olakšava angažovanje roditelja u radnim ili drugim aktivnostima.

Odsustvo diskusije o projektu sa zajednicom

Pored budžetskih rasprava, opštine u fazi projektovanja projekata mogu da obave konsultacije sa zajednicom kako bi od njih dobole sugestije o konačnom projektu.

Tim je konstatovao da u fazi planiranja projekta, Opština Lipljan, iako vodi računa o potrebama građana za kapitalne projekte, ne organizuje sastanke sa građanima na kojima se predstavljaju ovi detaljni investicioni projekti, na kojima bi se mogli dobiti komentari građana, koji bi nakon toga mogli da se uključe u predmer i predračun. Diskusija o projektima sa građanima korisnicima projekata pomaže u poboljšanju kvaliteta projekata i omogućava građanima da daju svoje komentare u ranoj fazi planiranja investicija.

Šta se dešava sa preporukama?

Preporuke grupa za društvenu reviziju služe za poboljšanje upravljanja. Preporuke će se koristiti za unapređenje budućih projekata i za unapređenje aktuelnog projekta.

⁴ Zahtev br. 182/2018 za izgradnju fiskulturne sale koji je podneo predsednik Upravnog odbora g. Alban Arifi dana 17.05.2018.

⁵ Zahtev br. 186/2018 za izgradnju fiskulturne koji je podneo direktor ONSŠ g. Driton Sadiku, dana 23.05.2018.

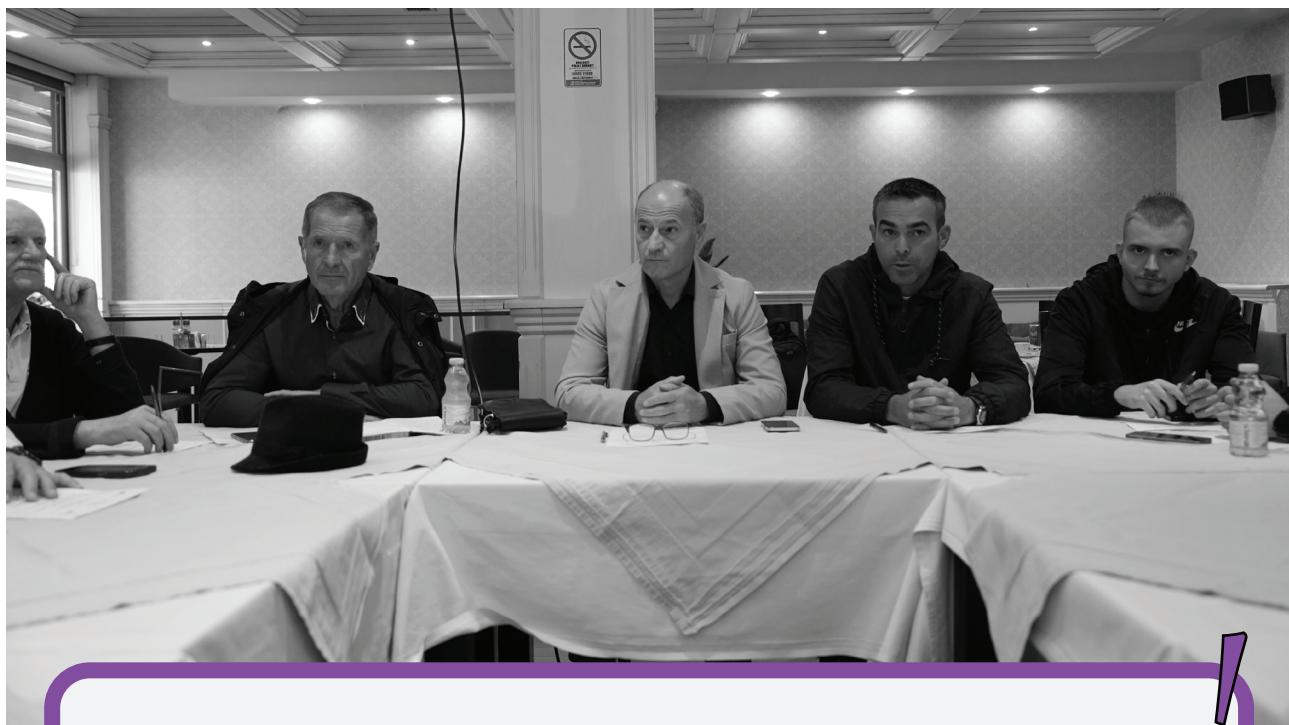
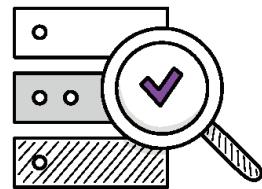
Odsustvo transparentnosti u objavljivanju investicionih projekata i prateće dokumentacije

Tim je konstatovao da je Opština Lipljan objavila ugovore o projektima na zvaničnoj internet stranici opštine. Tim je konstatovao da su na internet stranici opštine ugovorima priloženi i predmeri i predračuni sa ugovornim cenama.

Ovim dokumentima, opština je priložila i rešenja o imenovanju menadžera ugovora i nadzornika realizacije ugovora, koji su bili u sastavu Direkcije za infrastrukturu opštine, kao i zapisnik o raspisivanju tendera, u koji je uneta ukupna vrednost svih kompanija koje su podnele ponudu na ovom tenderu. Opština je ove dokumente objavila i na elektronskoj stranici za nabavke, e-nabavka.

Tim je našao da detaljni projekat nije javan u dva investiciona projekta. Uz projekat nedostaje i dokumentacija koju je izradio menadžer ugovora, fakture o isplatama i dokazi o promenama u projektima.

Tim je takođe konstatovao da Opština Lipljan, konkretno menadžeri ugovora, nisu proaktivno objavili druga dokumenta, kao što su izveštaji o nadzoru ili fakture o isplatama, koji bi trebalo da budu postavljeni na internet stranici e-nabavke, već su obezbeđeni zahtevom za pristup javnim dokumentima.

Ko finansira društvenu reviziju?

Rad u timovima za društvenu reviziju je dobrovoljan rad. Svi troškovi vezani za društvenu reviziju pokrivaju se ugovorom o sufinansiranju između Ministarstva lokalne samouprave i projekta DEMOS. Javne investicije koje građani prate kroz društvenu reviziju ove godine su takođe i investicije koje su finansirane iz Granta opštinskog učinka.

II POGLAVLJE - POSEBNI NALAZI NA PROJEKTU „UREDIVANJE FISKULTURNE SALE U ŠKOLI ISMAIL LUMA”

Kada je reč o projektu „Izgradnja fiskulturne hale u školi Ismail Luma“ tim za društvenu reviziju je konstatovao posebne probleme u vezi sa ovim projektom. Tim za društvenu reviziju je našao da su radovi na izgradnji sale počeli 17. jula 2023. godine, kada je otvoreno gradilište.

Radovi su naišli na probleme usled poteškoća sa električnim stubom, koji se nalazio u delu gde je trebalo izgraditi salu, a Kosovska elektrodistribucija (KEDS) je kasnila sa davanjem saglasnosti i tehničkog rešenja za izmeštanje.

Nakon što su počeli radovi na izgradnji fiskulturne sale, zaštitne ograde su postavljene tek nakon što je direktor škole insistirao na bezbednosti učenika i osoblja. Nedostatak ovih mera od početka projekta nosio je opasnost za sve koji su školu posećivali, imajući u vidu da je gradilište ostalo otvoreno i nekontrolisano. Zahtev direktora da se postavi ograda je obezedio da gradilište bude izolovano od ostatka škole, sprečavajući potencijalne nesreće i obezbeđujući bezbednije okruženje za decu.

Na osnovu analize izveštaja menadžera ugovora, poslednja poseta na terenu realizovana je 20. novembra 2023. godine, tokom koje je konstatovano da su izvedeni ugovoreni radovi u vrednosti od 79,304.02 evra za koje je načinjena isplata. Vrednost izvršene uplate iznosila je 52,295.07 evra od Ministarstva lokalne samouprave (MLS) i 12,352.45 evra od strane Opštine Lipljan.

Pošto radovi nisu završeni u roku od godinu dana, Opština Lipljan je izgubila sredstva MLS-a za ovaj projekat, koja su pripadala Grantu opštinskog učinka a koja su se mogla iskoristiti samo tokom 2023. godine.

Zakašnjenja i raskid ugovora

Prema posebnim uslovima ugovora, završetak svih radova predviđen je 120 dana od stupanja na snagu ugovora, ali najkasnije do 20. novembra 2023. godine. Dakle, prema ugovoru koji je potpisana sa privrednim subjektom, projekat je trebalo da se završi tokom 2023. godine, ali se to nije desilo jer su radovi prekinuti u drugom delu 2023. godine. U odluci o raskidu ugovora, opština je napisala da je održala nekoliko sastanaka sa privrednim subjektom u cilju nastavka radova,

ali je bezuspešno jednostrano raskinula ugovor 31. maja 2024. godine. Na osnovu analize odluke koju je tim za društvenu reviziju dostavio zahtevom za uvid u službena dokumenta, prema navodima sadržanim u istoj, izvođač radova nije se pridržavao ugovora o uklanjanju betonskog stuba u sklopu električne mreže, koji je činio sastavni deo predmeta ugovora (pozicija 13.5 u poglavljiju Razni poslovi).

“Nabavka materijala i montaža 2 betonska električna stuba visine 9m po standardima za ovu delatnost, u ceni uračunati izmeštanje postojeće mreže, nabavku potrebnih kablova za potpuno puštanje mreže u funkciju (širina između dva stuba u proseku do 80m), otvaranje jame, postavljanje stuba, betonskih prstenova, šljunak i betoniranje dela prstenova”.

Diskusija o produžetku plana dinamike

Na sastanku organizovanom sa menadžerom ugovora, tim za društvenu reviziju je upoznat da su opština i tim privrednih subjekata održali nekoliko sastanaka za produžetak plana dinamike izvođenja radova, koje ekipa privrednog subjekta nije prihvatile te je shodno tome predmet uputila nadležnom sudu. Prema obaveštenju o raskidu ugovora, iako je uklanjanje stuba bilo ugovorna obaveza privrednog subjekta, Opština

Lipljan je podnela zahtev KEDS-u za izmeštanje predmetnog stuba, oko čega su nastupila zakašnjenja. S obzirom na zakašnjenje KEDS-a, opština se složila da produži plan dinamike radova. U međuvremenu, privredni subjekat navodi da zakašnjenja nisu nastupila njegovom krivicom i da je prekoračenje plana dinamike odgovornost Opštine i KEDS-a.

Opasnost od nedovršene gradnje

Nakon raskida ugovora, objekat fiskulturne sale ostao je u nedovršenom stanju, gde je gradnja ostala na pola, uključujući samo temelj od betona i zidove koji su podignuti blokovima. Unutar i oko objekta, ostali su nepokriveni delovi armature koji nisu uklonjeni, koji su stvarali nesigurno okruženje za učenike i školsku zajednicu, pošto se objekat nalazi u neposrednoj blizini škole. Činjenica da gradilište nije ogradijeno, da je još uvek otvoreno i pristupačno za decu, samo

povećava opasnost od javljanja nesreća, čineći nužnim da se preduzmu bezbednosne mere kako bi se sprečio pristup dece ovom opasnom području.

Konstrukcija objekta je u dobrom stanju uprkos obustavi radova, međutim postoji opasnost od oštećenja od kiše, tokom jeseni i zime.

Greške u planiranju projekta

Tim za društvenu reviziju je analizirao dokumentaciju koju je podnela Opština Lipljan u vezi sa projektom i njegovim tehničkim specifikacijama, uključujući izgled projekta, materijale i funkcionalnost. Tokom analize ovih materijala, tim je konstatovao nekoliko problema koji su pratili ovaj projekat.

Prvobitno je konstatovano da Opština Lipljan nema kapacitet za projektovanje projekata i stoga angažuje spoljne kompanije koje projektuju za potrebe Opštine Lipljan. U razgovoru sa predstavnicima škole je konstatovano da su tokom projektovanja uočeni nedostaci koji sprečavaju normalno funkcionisanje sale.

Fizička udaljenost između sale i škole

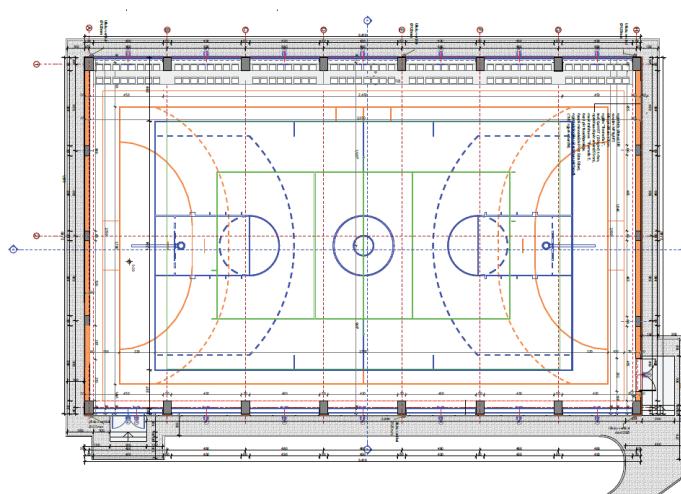
Jedan od glavnih nedostataka koji je tim za društvenu reviziju zabeležio u projektu je to što objekat fiskulturne sale nije fizički povezan sa školskom zgradom, tačnije sa njenim hodnikom. To znači da učenici moraju da izađu van zgrade da bi ušli u fiskulturnu salu i da se vrate u školu po završetku fizičke aktivnosti. Takva situacija,

posebno tokom zime, nosi opasnost po zdravlje učenika, koji nakon vežbanja ili igre mogu biti izloženi hladnoći i vlazi. U međuvremenu, ovaj problem se mogao prilično lako rešiti preko hodnika koji bi ih povezivao, imajući u vidu da je rastojanje između zgrada veoma malo i lako izvodljivo.

Nedostatak svlačionice

Nedostatak svlačionice u projektu fiskulturne sale predstavlja veliki problem za učenike, koji neće imati odgovarajuće mesto za presvlačenje. Bez svlačionice, učenici neće imati mogućnost da se lagodno i bezbedno presvuku, što će stvoriti probleme kada je reč o realizaciji sportskih aktivnosti. Štaviše, nedostatak prostora gde bi mogli da ostave svoju odeću i obuću izaziva ne

samo nelagodnost, već i nečistoću, imajući u vidu da će morati da je nose ili će je staviti negde gde se mogu uprljati. Ovaj aspekt postaje još više zabrinjavajući kada učenici izlaze napolje po vlažnim uslovima, stvarajući opasnost da im se obuća i odeća isprljaju, nakon čega neće moći da ih nose.

Investitor:	Kuwend Konzern Lipljan	Projekt:	NP ARHITECTING	2
Namenski:	Nedretni i salis sit sporteve - Model	Pripreme:	Baza e Periferia	
Lokacija:	Lipljan	Datum:	2023	P1/100

Nedostatak prostorije za rekvizite

Nedostatak posebne prostorije ili prostora za sportske rekvizite u fiskulturnoj sali predstavlja značajan problem za nastavnike fizičkog vaspitanja. Bez adekvatnog prostora za postavljanje i organizovanje sportske opreme, kao što su lopte za košarku, fudbal i odbojku, čunjeve za vežbanje, tegove, konopce za preskakanje i prostirke za vežbanje, nastavnici fizičkog vaspitanja će nailaziti na poteškoće da drže i čuvaju ove materijale na bezbedan i uredan način. Nedostatak ove prostorije utiče na efikasnost nastave i korišćenje opreme, jer materijali razbacani u drugim delovima sale stvaraju nekontrolisano i nesigurno okruženje za učenike.

Nedostatak zasebnog mokrog čvora

Nedostatak zasebnih mokrih čvorova za fiskulturnu salu, odnosno toaleta i lavaboa, predstavlja još jedan nedostatak projekta koji je zabeležio tim za društvenu reviziju. Iako je fiskulturna sala deo škole, ona je fizički odvojena od glavne zgrade, primoravajući učenike i nastavnike da izađu napolje kako bi otisli u toalet ili koristili druge sanitарне resurse. Ova situacija nosi svoje poteškoće, posebno u periodima hladnog ili kišnog vremena, kada učenici, oznojeni i umorni od aktivnosti, moraju da izađu napolje radi osnovnih higijenskih potreba. Štaviše, nedostatak lavaboa gde bi mogli da popiju vodu u sali, otežava učenicima da se hidriraju tokom ili nakon fizičke aktivnosti, i time ima negativan uticaj na njihov komfor i zdravlje.

Problem grejnog kapaciteta

Tim za društvenu reviziju je takođe konstatovao i da bi se prema predmeru i predračunu projekta grejanje sale vršilo toploplotnom pumpom koja je trebalo da bude priključena na postojeći kotao u školi. U razgovoru sa direktorom škole, koji je bio deo tima za društvenu reviziju, konstatovano je da kapacitet školske kotlarnice nije dovoljan za zagrevanje sale, pa je za adekvatno grejanje objekta potrebno da se poveća kapacitet kotlarnice ili obezbedi alternativno grejanje.

Mogućnost bavljenja različitim sportovima u sali

Pozitivna strana projekta fiskulturne sale koju je zabeležio tim za društvenu reviziju je ta da ovaj projekat pruža mogućnost bavljenja različitim sportovima, ne ograničavajući se samo na fudbal, koji često više igraju dečaci, već uključuje i druge aktivnosti koje promovišu rodnu ravnopravnost. Projekat je takođe obezedio prostor za košarku, odbojku, stoni tenis i gimnastiku, jer sala stvara inkluzivno okruženje u kome se devojčice i dečaci mogu ravnopravno baviti sportom pogodnim za sve.

Neplaniranje pristupa osobama sa invaliditetom

Tokom društvene revizije, tim je našao da je projekat u celosti zaobišao standarde pristupa osobama sa invaliditetom. Ulaz u salu po projektu je predviđen stepenicama, i nema rampe koja bi obezbedila pristup osobama sa invaliditetom.

III POGLAVLJE - POSEBNI NALAZI NA PROJEKTU "IZGRADNJA OBDANIŠTA U NOVOM RUJCU"

Grupa za društvenu reviziju je analizirala projekat izgradnje obdaništa, ocenjujući sve njegove estetske i funkcionalne aspekte. Tokom ovog razmatranja, istakli su da projekat ima savremeni koncept, sa modernim elementima koji odražavaju posvećenost prijatnom i podsticajnom okruženju za decu. Odabrani dizajn je bio privlačan i u skladu sa današnjim standardima, ali je takođe stvorio toplu i prijatnu atmosferu. Takođe, grupa je ocenila da je ovaj projekat bio veoma funkcionalan, uključujući i prostore prilagođene za sprovođenje različitih aktivnosti u okviru objekta.

Obdanište ima četiri (4) jednake učionice, opremljene mokrim čvorom, prostorom za spavanje i boravak, čekaonicom za roditelje, kuhinjom, administrativnim delom i magacinom. Ukupno, ovaj vrtić ima kapacitet da primi 80 dece iz ovog područja.

Promena pozicije u odnosu na idejni projekat

U idejnem projektu koji je dostavila kompanija „Arhiko Ing“ objekat je trebalo da bude izgrađen u dvorištu osnovne škole „Migjeni“, tačnije u severnom delu dvorišta sa pristupom parceli sa ulice „Ismet Asllani“. Tokom posete na terenu je uočeno da je opština promenila poziciju u odnosu na idejni projekat, sa obdaništem koje je izgrađeno u zapadnom delu dvorišta, paralelno sa ulicom „Ismet Asllani“. Ovo izmeštanje učinilo je da se obdanište pozicionira prekoputa škole, a oba objekta koriste isti ulaz, međutim prostor obdaništa nije ograđen od škole.

Ugovori o dodatnim radovima

Tim za društvenu reviziju je našao da je Opština Lipljan dodelila još dva ugovora tokom izgradnje obdaništa, što je povećalo cenu koštanja i vreme završetka projekta. U prvoj fazi, Opština Lipljan je dodelila ugovor za dodatne radove za kupovinu, prevoz, seču i postavljanje armature CBR – 400 500 MPA, ukupno na svim pozicijama u vrednosti od 12 hiljada 595 evra.

Potreba za aneksom-ugovora pojavila se i u drugoj fazi izgradnje obdaništa, imajući u vidu da je ugovorena količina za fasadu tipa „Alucobond“ bila nedovoljna. Ovaj ugovor sa istom kompanijom potписан je novembra 2023. godine u iznosu od 23 hiljade 437 evra.

Tim za društvenu reviziju je našao da su radovi na izgradnji obdaništa u Novom Rujcu počeli 16. septembra 2023. godine, dok je obdanište svečano otvoreno 29. maja 2024. godine. Da bi obdanište bilo pušteno u funkciju, tim za društvenu reviziju je našao da je Opština Lipljan dodelila još dva ugovora, prvo bitno u februaru 2024. godine, za snabdevanje obdaništa finim materijalima, posteljinom i prekrivačima, kao što su jorgani za spavanje, posteljina, jastuci, itd. u iznosu od 9 hiljada 495 evra, a zatim u martu za nabavku raznog inventara i opreme u vrednosti od 15 hiljada 275 evra.

Odsustvo ograde u dvorištu obdaništa

Tokom posete objektu obdaništa, tim za društvenu reviziju je utvrdio da je obdanište počelo sa radom sa decom, ali postoje problemi koje Opština Lipljan treba da reši. S obzirom da se obdanište nalazi u dvorištu osnovne škole „Migjeni“, odsustvo fizičke razdvojenosti objekta škole i vrtića predstavlja izazov po bezbednost i punu funkcionalnost prostora. Ovakva situacija stvara očigledne probleme, posebno u delu sportskog terena škole, gde tokom igara lopte udaraju u prozore vrtića, ugrožavajući bezbednost dece u vrtiću i oštećujući konstrukciju objekta.

Obdanište nudi lak pristup deci i osobama sa invaliditetom, imajući u vidu da se nalazi u prizemlju, međutim, pristup slepih dvorištu

i ulazu nije uređen dok kupatila u vrtiću nisu prikladna za osobe u invalidskim kolicima.

Još jedno nerešeno pitanje koje je zabeležila grupa za društvenu reviziju je otvoreni prostor, bez ograde u obdaništu, duž ulice „Ismet Asllani“. Otvoren prostor, u neposrednoj blizini dečjeg igrališta, predstavljao je direktnu opasnost po decu koja su boravila u obdaništu u septembru, odnosno pre završetka svih radova na ovom prostoru. Međutim, krenulo se sa postavljanjem ograde dvorišta koja će biti završena završetkom radova na prostoru parka, što je potvrdila i sama Opština Lipljan.

Dečje igralište nije pogodno za decu iz obdaništa

Nedostatak spoljnog prostora namenjenog samo deci iz obdaništa predstavlja očigledan problem za vaspitače i samu decu, koja skoro sve svoje aktivnosti sprovode unutar vrtića. Tokom poseta na terenu, tim je primetio da je opština u konačnici izgradnje dečjeg igrališta, međutim ovaj projekat još nije završen i

prostor su koristili učenici škole, a ne deca iz vrtića. Opština je potvrdila da će igralište biti opremljeno igračkama pogodnim za decu iz vrtića. Tim je takođe primetio da prostor oko vrtića i škole karakteriše nečistoća, koja utiče na higijenu sredine u kojoj borave deca.

Intervencije u unutrašnjim prostorijama vrtića

Unutrašnje prostorije vrtića zadovoljavaju neophodne standarde, nudeći dovoljno prostora za decu, krevete za spavanje i čist i dobro održavan ambijent. Međutim, vrtić treba da nabavi didaktičke igračke i otvorene police za

igračke, koje bi trebalo da budu postavljene u dečjem igralištu, čime bi se obogatilo vaspitno iskustvo dece. Unutrašnjost vrtića omogućava pristup osobama sa invaliditetom.

ZAKLJUČAK / PREPORUKE

Na kraju projekta, tim za društvenu reviziju je analizirao rad i došao do nekolicine zaključaka.

Preporuke u vezi sa uključivanjem građana:

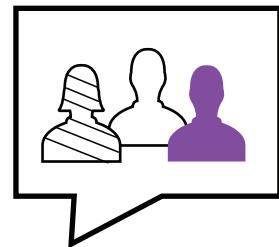
Opština treba da organizuje rane javne konsultacije u cilju diskusije o projektu koji u fazi osmišljavanja pomaže da se identifikuju specifične potrebe i zabrinutosti zajednice, izbegavajući potencijalne probleme od samog početka.

U procesu sastanaka i konsultacija sa građanima, Opštini se preporučuje da unapredi način organizovanja sastanaka. Ista treba da se usredsredi da pruži više informacija o onome što se dogodilo sa traženim projektima u prošlosti.

Opština treba da preduzme korake da uključi što više žena u budžetske rasprave.

U cilju sprovođenja procesa građanskog nadzora, Opštini se preporučuje da poveća transparentnost prema građanima kroz:

- objavljivanje više dokumenata o projektima, uključujući projekat i potpuni ugovor sa privrednim subjektima.
- objavljivanje drugih dokumenata izrađenih tokom nadzora projekta, kao što su izveštaji nadzornika ili izveštaji o tehničkom prijemu.
- postavljanje imena nadzornika ugovora ili adresu na koju građani mogu dostaviti informacije, putem oglasne table.
- Opštini se preporučuje da veliki projekti koji dotiču interes građana budu predmet javnih rasprava.

Preporuke za izgradnju fiskulturne sale u školi "Ismail Luma"

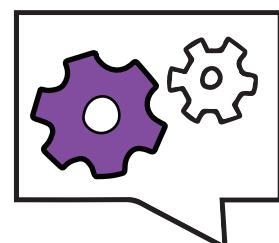
Opština bi trebalo da raspisće novi tender za ponovno pokretanje radova kako bi projekat bio završen u najkraćem mogućem roku.

Novi projekat treba da obuhvati izgradnju odgovarajuće svlačionice u kojoj će učenici u komforним uslovima moći da se presvuku u sportsku odeću.

Novi projekat treba da obuhvati izgradnju prostorije za rekvizite u kojoj nastavnici mogu da čuvaju sportsku opremu kao što su lopte, čunjevi, tegovi i konopci, čineći upravljanje opremom sigurnijim i efikasnijim.

Novi projekat treba da obuhvati izgradnju fizičke veze između sale i škole kako bi se izbeglo izlaganje učenika hladnom vremenu i kako bi se garantovao bezbedan pristup tokom zime.

Novi projekat treba da uključi izgradnju posebnog sanitarnog prostora sa toaletom i lavaboom za vodu unutar fiskulturne sale.

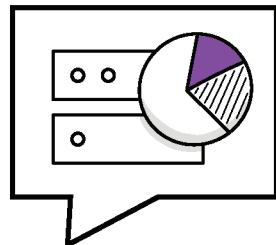

Preporuke za izgradnju obdaništa u Novom Rujcu

Ograđivanje i obezbeđenje spoljašnjeg prostora: Postavljanje ograde za odvajanje vrtića od školskog dvorišta, kao i obezbeđivanje namenskog prostora za igralište za decu iz vrtića.

Poboljšanje dečjeg igrališta: Oprema dečjeg igrališta igračkama primerenim za decu mlađeg uzrasta, koji ispunjavaju bezbednosne i razvojne standarde.

Nabavka didaktičkih materijala: Obezbeđivanje didaktičkih sredstava i otvorenih polica unutar vrtića kako bi igračke i nastavni materijali bili dostupni deci.

Bezbedno postavljanje klime i podešavanje prozora: Pomeranje klime dalje od prostora za spavanje i podizanje kvake prozora, kako bi se onemogućilo da ga deca otvore.

Postavljanje korpi za otpatke: Povećavanje broja korpi u odgovarajućim prostorima širom vrtića kako bi se održavala čista sredina i kako bi deca naučila kako da se ponašaju odgovorno prema životnoj sredini.

Komisija za tehnički prijem

Komisija za tehnički prijem je stručni tim opštine, koji na kraju projekta vrši inspekciju radova i na osnovu izveštaja ovog tima, radovi bivaju primljeni a isplata načinjena.

Nadzornik ugovora

Nadzornik ugovora je lice ili kompanija koju angažuje opština. Isti je odgovoran za nadgledanje svake faze realizacije ugovora. Nadzornik priprema izveštaje za svaku fazu.

METODOLOGIJA

Ovaj izveštaj predstavlja podatke prikupljene iz intervjuja, zahteva za pristup javnim dokumentima, terenskih poseta i razgovora sa opštinskim zvaničnicima, kompanijama za primenu i zajednicom. Jula meseca, DEMOS i Ministarstvo lokalne samouprave su, na osnovu unapred utvrđenih standarda, izabrali 20 projekata u 12 opština na Kosovu, koji će biti uključeni u proces društvene revizije.

DEMOS i MLS su u otvorenom procesu izabrali organizacije koje će voditi ovaj proces. BIRN i D+ su nakon ocene stručnog žirija izabrani da budu uključeni u društvenu reviziju 11 projekata u šest opština u zemlji.

Naziv projekta	Opština	Vrednost	Faza projekta na početku revizije
Izgradnja korita reke Klina	Opština Klina	746,046.00	Primena
Izgradnja postrojenja za prečišćavanje voda za piće	Opština Klina	849,921.63	Primena
PARTIJA 5 – Izgradnja i uređivanje staza u parku „Karagač”	Opština Peć	234,500.00	Tender/ Primena
PARTIJA 6 – Izgradnja ambulante u selu Trstenik	Opština Peć	85,631.00	Tender/ Primena
Proširenje puta „Martirët e Kombit” – zapadni ulaz u grad	Opština Đakovica	1,004,545.60	Primena
Izgradnja javnih prostora u centru grada	Opština Đakovica	1,187,211.72	Primena
Izgradnja, tretman i čišćenje rečnog korita sa pratećom konstrukcijom, od mosta u centru do tranzita u Mališevu	Opština Mališevo	1,487,459.74	Pred raspisivanje tendera
Izgradnja obdaništa u Novom Rujcu - II faza	Opština Lipljan	247,958.69	Primena
Partija 1 – Izgradnja fiskulturne sale u školi „Ismail Luma” u Lipljanu	Opština Lipljan	248,226.45	Primena
Izgradnja parka i sportskog terena u selu Bakšija	Opština Obilić	164,614.17	Primena
Izgradnja parkinga u Obiliću kod objekata za socijalno stanovanje Ade	Opština Obilić	67,894.05	Primena

Ko je osnovao grupu za društvenu reviziju?

Grupa za društvenu reviziju je grupa građana koji su se dobrovoljno odazvali na inicijativu da budu angažovani u nadgledanju projekata.

Kako bi što šire uključili zajednicu, BIRN i D + su sastavili spisak sa zanimanjima i predstavnicima zajednice koji će biti pozvani da se pridruže grupi.

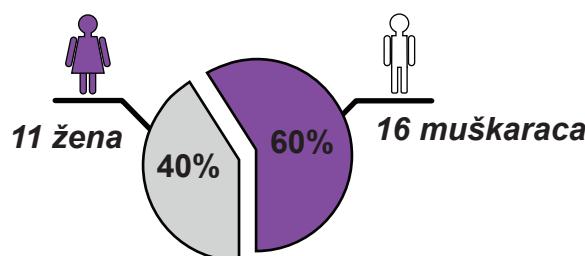
Kriterijumi odabira su navodili da grupa ima namenu da prioritet uključivanju marginalizovanih kategorija društva kao što su žene, mladi, stari, osobe sa invaliditetom i nevećinske zajednice.

Osnova kriterijuma za izbor bila je DEMOS-ova metodologija, koja sugeriše koje kategorije građana treba uključiti u proces. Na osnovu ove metodologije, cilj je bio da grupa ima niz zanimanja i starosnih grupa, kako bi garantovala uključivost.

Timovi BIRN-a i D + su stupili u kontakt sa preko 150 građana iz 6 opština kako bi ih pozvali da postanu deo grupe. Nakon pripreme preliminarne liste, BIRN je sa DEMOS-om podelio profile preporučenih članova i nakon dobijanja komentara, 120 građana iz ciljnih opština postalo je deo grupe.

U Lipljanu su obrazovane dve grupe sa 27 građana koji bi radili na nadzoru projekata.

Sastav tima

Penzioneri; Studenti; Ekonomisti; Profesori;
Handikos; Aktivisti; Stanovnici.

Kako su prikupljeni podaci?

Da bi sastavio ovaj izveštaj, tim koji je obrazovan za potrebe društvene revizije koristio je nekoliko tehnika prikupljanja podataka.

Tim se bavio pretraživanjem onlajn javne evidencije opštine, napravio je listu pitanja o projektu i zatražio informacije od opštine, dostavio je zahteve za pristup javnim dokumentima i analizirao dokumente koje je primio od opštine. Da bi dokumentovao nalaze, tim je realizovao terenske posete i održao sastanke sa zvaničnicima Opštine Lipljan.

Podatke u izveštaju prikupilo je 27 članova tima za društvenu reviziju, a izveštaj je sačinjen uz pomoć i podršku tima D +. Izveštaj je objavljen nakon uvršćivanja komentara primljenih od Opštine Lipljan.

Validacija podataka

Dve grupe za društvenu reviziju u Lipljanu radile su odvojeno na identifikovanju problema u njihovim projektima i pisanju izveštaja.

Na održanim sastancima, grupe su se složile sa sistematskim nalazima u vezi oba projekta i sa posebnim nalazima za svaki pojedinačan projekat.

Tim se takođe složio sa preporukama predstavljenim u ovom izveštaju. Nakon strukturiranja nalaza, tim se sastao sa potpredsednikom opštine i zatražio komentare od opštine na nalaze sadržane u izveštaju. Pre objavljivanja, Opština je primila izveštaj i njihovi odgovori su uključeni u ovaj izveštaj.

AKTIVNOSTI GRUPE ZA DRUŠTVENU REVIZIJU

Jul 2024	<ul style="list-style-type: none">• Poseta na terenu• Određivanje ciljnih grupa i identifikovanje profila koji će biti deo tima• Priprema liste sa profilima članova tima za društvenu reviziju• Izbor članova tima za društvenu reviziju
Avgust 2024	<ul style="list-style-type: none">• Potpisivanje Memoranduma o razumevanju sa Opštinom Lipljan• Objavljivanje promotivnih materijala na društvenim mrežama• Obuka o društvenoj reviziji• Stvaranje grupe na Viber platformi• Poseta tima na terenu• Terenska poseta tima za društvenu reviziju u cilju dokumentovanja nalaza• Provera materijala dostupnih na otvorenim platformama• Imenovanje lica u timu za dostavljanje zahteva Opštini• Podnošenje zahteva za pristup javnim dokumentima• Prijem odgovora od Opštine Lipljan
Septembar 2024	<ul style="list-style-type: none">• Obuka o čitanju dokumenata• Sastanak sa menadžerima projekata• Komunikacija tima sa Opštinom Lipljan• Prijem dodatnih odgovora od Opštine Lipljan• Diskusija i analiza dokumenata primljenih od Opštine Lipljan• Periodični sastanci i terenske posete• Analiza materijala
Oktobar 2024	<ul style="list-style-type: none">• Sastanak tima za analizu svih dokumenata primljenih od Opštine Lipljan• Beleženje nalaza tima za društvenu reviziju
Novembar 2024	<ul style="list-style-type: none">• Dodela zadataka timu u izradi izveštaja• Uspostavljanje strukture i definisanje tačaka pisanja izveštaja• Određivanje zadataka za pisanje izveštaja• Sastavljanje preporuka tima• Izrada izveštaja o nalazima i preporukama tima za društvenu reviziju• Sastanak sa potpredsednikom Lipljana i predstavnicima opštine• Uređivanje izveštaja• Odgovor na komentare i sugestije• Dostavljanje izveštaja na validaciju Opštini• Predstavljanje izveštaja zvaničnicima Opštine
Decembar 2024	<ul style="list-style-type: none">• Realizacija medijske kampanje za promociju izveštaja• Sastavljanje planova primene preporuka iz izveštaja o društvenoj reviziji od strane opština

TIM ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U LIPLJANU

Nr.	Ime i prezime	Zanimanje
1	Kamer Podrimqaku	Predsednik Lokalnog odbora naselja i nastavnik na predmetu fizičkog vaspitanja
2	Driton Sadiku	Direktor škole „Ismail Luma“ Lipljan
3	Flakrim Zejnullahu	Profesor arhitekture
4	Gazmend Osmani	Fudbalski klub „Ulipana“.
5	Xhylishahe Sadiku	Savet roditelja škole „Ismail Luma“.
6	Florim Budakova	Nastavnik predmeta „Fizičko vaspitanje“ i vođa društva „Školski sport“ u školi „Ismail Luma“
7	Alush Bikliqi	Predsednik Saveta pacijenata u Lipljanu
8	Afrim Mena	Handikos
9	Erdona Kadriolli	NVO „Vizioni Rinor i Shalës“
10	Agim Ademi	Novinar
11	Diart Salihu	Predstavnik mladih
12	Art Krasniqi	NVO „YAGR“
13	Mimoza Zogaj	Savet roditelja škole „Ismail Luma“.
14	Ahmet Karameta	Penzioner
15	Melisa Sadiku	Savet učenika škole „Ismail Luma“.
16	Ganimete Osmani	Vaspitačica
17	Majlinda Krasniqi	Nastavnica
18	Besmire Aliu	NVO „In Time“
19	Besarta Troli	Psiholog
20	Leotrim Pajaziti	NVO Vizioni Rinor i Shalës
21	Besim Zeneli	Handikos
22	Bleriana Kadriolli	Studentkinja

23	Vlora Aliu	Nastavnica
24	Erdona Kadriolli	NVO Vizioni Rinor i Shalës
25	Muhamed Guci	Građanin
26	Besart Arifi	NVO VoREA
27	Agim Tasholli	Penzioner

Uloga moderatora u javnim raspravama

Uloga moderatora u javnim raspravama treba da bude proaktivnija. Moderatori treba da podstaknu učešće građana u diskusijama o opštinskim projektima i budžetu. Trebalo bi da podstaknu debatu i ideje i predloge građana koji učestvuju.

Ko su članovi tima za društvenu reviziju?

Članovi timova za društvenu reviziju su pripadnici zajednice, koji nemaju sukob interesa sa projektom. U timovima ne mogu biti službenici institucije koja je direktno povezana sa projektom i procesom službenog nadzora projekta.

DOPIS PREDSEĐNIKA OPŠTINE LIPLJAN

Sa velikim zadovoljstvom pristajem da podelim sa vama ovaj izveštaj o društvenoj reviziji, dokument koji oslikava rad revizorskih grupa i našu posvećenost transparentnosti, odgovornosti i otvorenoj upravi. Ovaj proces je poslužio kao izvanredna prilika da analiziramo naš rad, identifikujemo jake strane i pozabavimo se oblastima koje imaju i dalje prostora za poboljšanjima.

Želim da istaknem da je Opština Lipljan po treći put, u saradnji sa programom DEMOS, realizovala društvenu reviziju. Ova saradnja je bila i ostaje važan stub za jačanje lokalne uprave i da obezbedimo da glas građana bude uvek zastupljen u našem radu. Spremni smo da ovo uspešno partnerstvo nastavimo i ubuduće, pretvarajući ga u model održivog i sveobuhvatnog razvoja.

Naše angažovanje da pružimo kvalitetne usluge, da uložimo u projekte sa dugoročnim uticajem i da promovišemo ravnopravan razvoj ostaju u samom središtu svake odluke koju kao institucija donosimo. Ova društvena revizija je odigrala važnu ulogu kako bismo zabeležili rezultate našeg rada i pružili podršku stalnom poboljšanju naše administracije.

U zaključku, želim da izrazim svoju zahvalnost timu koji je sproveo ovu društvenu reviziju i DEMOS i organizaciji D +, na neprekidnoj podršci ovom programu; vaša pomoć je bila veoma važna u stvaranju čvrste osnove za transparentnost i unapređenje javnih usluga. Opština Lipljan će nastaviti da bude pouzdan i posvećen partner u ispunjavanju potreba i očekivanja njenih građana.

*Srdačno,
Imri Ahmeti
Predsednik opštine Lipljan*

DOPIS TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U OPŠTINI LIPLJAN

Proces društvene revizije za nas kao građane predstavljao je novi pristup, koji ranije nismo praktikovali. Iz obuke koju smo pohađali i koraka koje smo preduzeli zajedno sa organizacijom Demokratija Plus, stekli smo veoma relevantna saznanja o ovom procesu. Takođe, ovo iskustvo bilo je izvanredno kada je reč o našoj uključenosti kao građana u praćenje projekata koje opština realizuje za nas kao građane. Ono što je na nas ostavilo utisak jeste činjenica da smo kao građani, uključujući različite profile/zanimanja građana, dali svoj doprinos u svim mogućim dimenzijama. Upravo je metodologija ovog procesa takva da podstiče građane da budu aktivni u praćenju i istovremeno da ostvare potpunu saradnju sa opštinskim vlastima, u cilju pružanja zajedničkog doprinosa u ovom pravcu.

Iz celog ovog procesa smo uspeli da identifikujemo pitanja za koja mi kao građani smatramo da mogu biti bolje rešena i mogu funkcionisati bolje u propraćenim projektima, što smo sve dostavili opštinskim vlastima. Ovim smo uspeli da koliko-toliko utičemo na povećanje aktivnog građanstva u društvu i da povećamo transparentnost opštine kada je reč o ova dva projekta.

Kao grupa za društvenu reviziju, visoko cenimo ovaj pristup ili metodologiju praćenja kapitalnih projekata, zbog činjenice da povećava angažovanje građana, kao što su lokalni saveti, građansko društvo i sve moguće grupe u društvu.

Nadamo se da ovaj pristup može prerasti u radnu praksu, pre svega lokalnih saveta, ali i da ga može podržati građansko društvo u cilju povećanja transparentnosti i aktivnog građanstva u društvu.

Društvena revizija u Opštini Lipljan je uticala na poboljšanje nadzora projekta.

Co-funded by
the European Union

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sweden
Sverige